

Дисципліна: «Історія економічних вчень»
Питання для підготовки
до модульної контрольної роботи № 1

Модуль 1. «Основні етапи та напрями розвитку
світової економічної думки»

для студентів МЕВ-101 та МБ-103 ОС «Бакалавр», ОПП «Міжнародні економічні відносини» та ОПП «Міжнародний бізнес»
Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини» ФМВ НАУ
Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу,
весняний семестр, 2021 – 2022 навчальний рік
Викладач: проф., д.н.д.у. (к.е.н.) Біла С.О.

Модуль №1 «Основні етапи та напрями розвитку світової економічної думки»

1. Визначте місце та роль історії економічних вчень в системі економічної науки. Предмет, методи наукових досліджень історії економічних вчень.

2. Представте загальну характеристику проблематики економічних досліджень представників Стародавнього світу. Економічні погляди Аристотеля.

3. Охарактеризуйте економічні погляди в країнах Стародавнього Сходу (Стародавній Вавілон, Стародавній Єгипет, Стародавня Індія, Стародавній Китай та інші країни – одна країна за вибором студента).

4. Економічні погляди вчених Стародавньої Греції (Ксенофонт, Платон, Аристотель – один вчений за вибором студента).

5. Меркантилізм як економічна політика країн Західної Європи періоду первісного нагромадження капіталу. Етапи меркантилізму як економічної політики та їх характеристика.

6. Меркантилізм як економічне вчення. Загальна характеристика та специфіка проблематики теоретичних досліджень меркантилізму як першої школи політичної економії. Поясніть, чому меркантилізм не став наукою – політичною економією.

7. Охарактеризуйте специфіку меркантилізму в різних країнах світу. Меркантилізм в Англії, Франції, Італії, Україні, Росії (надати характеристику по одній країні за вибором студента).

8. Визначте історичні умови виникнення класичної політичної економії в країнах Європи. Загальна характеристика проблематики та базових теоретичних постулатів (теоретичних концепцій) класичної політичної економії. Представники класичної політичної економії.

9. Представте загальну характеристику економічних поглядів У. Петті. Сутність теорії вартості товару, теорія «продуктивної праці», теорія «ціни

землі» У.Петті. Роль теоретичних розробок У.Петті у становленні політичної економії як науки.

10. Охарактеризуйте економічні погляди представників французької гільки класичної політичної економії: П. де Буагільбер, Джон Ло, Ж. Тюрго (один вчений за вибором студента).

11. Загальна характеристика економічних поглядів школи фізіократів. Вчення про природний порядок, чистий продукт, класи, продуктивну та непродуктивну працю. Вплив теорій фізіократів на розвиток класичної політичної економії.

12. Теорії Ф. Кене. Вчення про чистий продукт, капітал, класи, «економічна таблиця» Ф. Кене.

13. Представте порівняльний аналіз теорії грошей у меркантилістів, П.де Буагільбера, А. Сміта, Д. Рікардо, П.Прудона.

14. Представте порівняльний аналіз теорії заробітної плати у У. Петті, А. Сміта, Д. Рікардо, Т.-Р. Мальтуса, Ж.-Б. Сея.

15. Представте порівняльний аналіз трактування вартості товару у А. Сміта, Д. Рікардо, Ж.-Б. Сея, Дж.С.Мілля.

16. Представте порівняльний аналіз теорії капіталу та прибутку у Ф. Кене, А. Сміта, Д. Рікардо, Ж.-Б. Сея, Дж.С.Мілля.

17. Загальна характеристика теорій Т.Р.Мальтуса. Теорія «народонаселення» та «теорія третіх осіб». Вплив теоретичних розробок Т.Р.Мальтуса на еволюцію світової економічної науки.

18. Теорії Ж.Б.Сея, їх вплив на розвиток світової економічної науки.

19. Загальна характеристика теоретичних розробок представників дрібнобуржуазної критики капіталізму (Франція). Порівняльний аналіз теорій С.де Сісмонді («економічний романтизм») та теорій П.Прудона щодо перспектив розвитку (еволюції) капіталізму.

20. Теорії еволюції капіталізму у розробках соціалістів-утопістів: К.А. де Сен-Сімон, Ш.Фур'є та Р.Оуен (коротка загальна характеристика теорій всіх вчених, більш докладна характеристика теорій одного вченого – за вибором студента).

21. Загальна характеристика методології та основних економічних теорій німецької історичної школи. Теоретичні розробки старої німецької історичної школи (Ф.Ліст, В.Рошер, Б.Гільдебранд). (Розглянути теорії одного вченого за вибором студента).

22. Загальна характеристика теоретичних розробок представників нової (Г.Шмоллер, Л.Брентано) та новітньої німецької історичної школи (В.Зомбарт, М.Вебер). (Розглянути теорії одного вченого з кожної течії – за вибором студента).

33. Обґрунтуйте історичні передумови виникнення марксизму. Охарактеризуйте методологію та проблематику теоретичних досліджень К. Маркса. Охарактеризуйте схеми простого і розширеного відтворення К. Маркса та їх економічний зміст. Визначте напрями «ревізії» теорій К. Маркса у теоріях представників соціал-демократичної течії політичної економії.

24. Охарактеризуйте основні теоретичні розробки К.Маркса у роботі «Капітал». Обґрунтуйте методологічні прорахунки марксизму щодо визначення перспектив розвитку ринкової економіки та трактувань революційного переходу до нового економічного устрою. Визначте напрями «ревізії» теорій К. Маркса у теоріях представників соціал-демократичної течії політичної економії.

25. Загальна характеристика основних теоретичних концепцій маржиналізму. Теорія «граничної корисності». Економічні теорії передвісників маржиналізму: Й.Тюнен, А.Курно, Ж.Дюпюї, Г.Госсен (кінець XVIII – XIX ст.). (Розглянути теорії одного вченого за вибором студента).

26. Загальна характеристика методології наукових досліджень та основних теоретичних доробок представників Австрійської школи граничної корисності (К. Менгер, Е. фон Бем-Баверк, Ф. Візер). (Розглянути теорії одного вченого за вибором студента).

27. Визначте вплив розробок маржиналізму на розвиток світової економічної науки. Дайте визначення теорії граничної корисності та охарактеризуйте основні теорії маржиналізму (К.Менгер, Ф.Візер, Е.фон Бем-Баверк). Розглянути теорії одного вченого за вибором студента.

28. Загальна характеристика теоретичних розробок англійської школи маржиналізму (С.Джевонс) та лозаннської школи маржиналізму (Л.Вальрас, В.Парето). (Розглянути теорії одного вченого, за вибором студента).

29. Загальна характеристика неокласичного напрямку політичної економії. Кембриджська школа політичної економії. Теорії А.Маршалла. «Хрест Маршалла». Сутність «першої революції» у політичній економії. «Економікс».

30. Загальна характеристика теорій всесвітньо відомого українського вченого М.І.Туган-Барановського. Поясніть – у чому корелюються наукові доробки А.Маршалла та М.І.Туган-Барановського. Обґрунтуйте вплив теорій М.І.Туган-Барановського на розвиток світової економічної науки.

31. Охарактеризуйте вплив теоретичних доробок Київської соціально-психологічної школи на розвиток світової економічної науки (кінець XIX – початок XX ст.). Охарактеризуйте теоретичні доробки вчених, представників Київської соціально-психологічної школи: І.Вернадського, М.Бунге, М.Зібера, А.Антоновича, М.Туган-Барановського, Є.Слуцького, К.Воблого, В.Косинського, Р.Орженцького, П.Лященко (Розглянути теорії одного вченого, за вибором студента).

32. Охарактеризуйте теорії соціал-демократичної течії політичної економії. Економічні розробки Е.Бернштейна, К.Каутського, Р.Гільфердінга (Розглянути теорії одного вченого, за вибором студента). Визначте напрями «ревізії» теорій К.Маркса у теоріях представників соціал-демократичної течії політичної економії. Охарактеризуйте рекомендації представників соціал-демократичної течії для проведення економічних реформ.

33. Неокласичний напрям політичної економії. Американська школа маржиналізму. Загальна характеристика теоретичних розробок Дж. Б. Кларка (США). Теорія «граничної продуктивності» та її практичне значення.

34. Загальна характеристика методології наукових досліджень та системи економічних поглядів Дж.М.Кейнса.

35. Антикризова теорія Дж.М.Кейнса. Роль держави у формуванні «ефективного попиту» у теоріях кейнсіанства. Сутність «другої революції» у політичній економії («кейнсіанська революція»).

36. Макроекономічна модель економічного зростання Дж. М. Кейнса. Мультиплікатор. Поясніть сутність «мультиплікативного ефекту» економічного зростання та визначте роль держави у його реалізації.

37. Теорія зайнятості, відсотку і грошей Дж.М.Кейнса. Їх зв'язок з антикризовою політикою, політикою державного регулювання та стимулювання економічного зростання. Рекомендації Дж.М.Кейнса до розробки антикризової економічної політики.

38. Неолібералізм. Система економічних поглядів М.Фрідмена. Рекомендації монетаризму щодо впровадження державної антикризової економічної політики.

39. Методологія М.Фрідмена. Сутність монетаризму. Економічна сутність рівняння М. Фрідмана. Рекомендації монетаризму щодо впровадження державної антикризової економічної політики.

40. Загальна характеристика неоконсерватизму як економічної теорії та економічної політики. Теорії фрейбурзької школи (В.Ойкен, Л.Ерхард). (Розглянути теорії одного вченого, за вибором студента).

41. Загальна характеристика неоконсерватизму як економічної теорії та економічної політики. Теорії неоавстрійської школи (Л.Мізес, Ф.Хайєк). (Розглянути теорії одного вченого, за вибором студента).

42. Порівняльний аналіз рекомендацій щодо розробки державної економічної політики в інтерпретації представників кейнсіанства та монетаризму.

43. Загальна характеристика інституційного напрямку політичної економії (XX ст.). Вплив інституціоналізму на розвиток світової економічної науки.

44. Соціально-психологічний інституціоналізм. Технократична течія інституціоналізму – теорії Т.Веблена. Теорія «індустріалів». «Ефект» Т.Веблена.

45. Соціально-правовий інституціоналізм. Юридична течія інституціоналізму – теорії Дж. Коммонса. Теорія «угод» Дж. Коммонса.

46. Кон'юнктурно-статистичний інституціоналізм. Теорії У. Мітчелла: емпірично-прогностична течія інституціоналізму. «Гарвардський барометр» У. Мітчелла.

47. Охарактеризуйте теоретичні погляди К. Ціолковського, І.Сікорського та С.Корольова щодо ролі авіації та космічних технологій у розвитку суспільного виробництва.

48. Представте загальну характеристику теорії «витрати – випуск» та економіко-математичної моделі міжгалузевих балансів В.Леонт'єва (США). Вплив теорій В.Леонт'єва на формування системи індикативного планування ринкової економіки.

49. Охарактеризуйте проблематику основних теоретичних досліджень лауреатів Нобелівської премії у галузі економіки. (Розглянути теорії одного вченого, за вибором студента).

Викладач:

професор кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу

ФМВ НАУ,

проф., д.н.д.у. (к.е.н.),

заслужений економіст України

Біла С.О.